

Motion från Miljöpartiet de gröna

Ge barnen en giftfri vardag

Barn är särskilt utsatta och känsliga för skadliga kemikalier. Deras biologiska utveckling, fysiska aktiviteter och beteende ger upphov till ökad exponering. Barn dricker mer vatten, äter mer mat och andas mer luft per kilogram kroppsvikt än vuxna. De biter och suger på saker, utforskar sin omvärld och vistas nära golvet där många kemikalier samlas. Upprepad exponering under de första levnadsåren riskerar att skada nerv-, reproduktions- och hormonsystemet samt immunförsvaret.

De senaste 50 åren har världens kemikalieproduktion ökat från sju miljoner ton till över 400 miljoner ton per år. Enligt EU:s sammanställning används idag över 100 000 kemiska ämnen, varav många är skadliga. De finns i allt som omger oss, exempelvis i kläder, mat, leksaker, hygienprodukter och byggmaterial.

Vardagar lämnar föräldrar i Danderyd sina barn på förskolan och i skolan. Det krävs förtroende för att lämna över barnens säkerhet, hälsa och utveckling i någon annans händer. Som förälder vill man vara trygg med att barnen mår bra, får lämplig stimulans för sin utveckling och har roligt. En viktig, men ofta förbisedd, aspekt är förekomsten av giftiga kemikalier. Världsnaturfonden har låtit analysera blod från tre generationer. Resultatet visar att barnens blod innehåller högre halter av kemiska ämnen jämfört med äldre generationer. Det är inte acceptabelt.

Miljöpartiet de gröna vill att förskolor och skolor görs fria från skadliga gifter så snart som möjligt. För det krävs kunskap, medvetna handlingar och ett breddat hälsotänkande, särskilt i de miljöer som barn vistas i regelbundet. Det kräver att vi politiker agerar – att vi lever upp till det förtroende som föräldrar och verksamheterna dagligen ger oss.

Miljöförvaltningen i Göteborgs stad utfärdar miljödiplomering enligt Svensk Miljöbas för sina verksamheter och ett flertal kommuner, bland annat Järfälla, har följt efter. De har satt upp målet att miljögifter i barnens vardag ska minska. En viktig del i detta mål är miljödiplomeringen av förskolor och skolor. Arbetet innefattar bland annat att endast miljömärkta hygienprodukter ska användas, att kemikalierna i förskolemiljön kartläggs, att de saker som medför risk fasas ut samt att en högre andel ekologisk mat serveras.

Skolgårdarna ska ha mer grönt än asfalt och uppmuntra till lek utomhus. 2010 var nästan var tionde förskola i Göteborg miljödiplomerad och andelen ökar hela tiden. Arbetet med miljödiplomering innebär också att skol- och förskolepersonal ges utbildning om skadliga kemikalier och hur de kan undvikas i verksamheten.

Miljöpartiet föreslår att Danderyds kommun ska miljödiplomera kommunala förskolor. Det finns ett flertal företag som utför miljödiplomering. Kommunen kan på sikt själv bli utförare av miljödiplomering och erbjuda diplomering för samtliga utförare av skol- och förskoleverksamhet.

För att kunna uppnå en giftfri vardag för barn måste kemiska risker även beaktas när förskolor och skolor, lekplatser och idrottsanläggningar byggs och renoveras. Kommunen har stor makt att påverka och styra. Det kan bland annat göras genom en så kallad grön upphandling, där krav ställs att produkter ska vara fria från giftiga ämnen. Endast produkter som är godkända med CE-märkning och enligt gällande lagstiftning ska användas. Barnperspektivet och försiktighetsprincipen ska gälla.

När arbetet är igång ska kommunen informera om vilka förskolor och skolor som är miljödiplomerade så att föräldrarna kan jämföra dessa. Samtidigt ska kommunen vidareutveckla informationen till föräldrar och personal. Därmed underlättas medvetna val och minskade hälsorisker, såväl hemma som i verksamheterna. Arbetet med miljödiplomering är en självklarhet oavsett huvudman.

Bakgrundsinformation finns på sid 3.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Miljöpartiet de gröna att kommunfullmäktige beslutar

att uppdra till barn- och utbildningsnämnden att arbeta för att samtliga förskolor och skolor i kommunen ska göras fria från miljögifter och ansöka om miljödiplomering.

Danderyd 2013-04-08

Sigvald Freylander

Carolin Robson

BAKGRUND

Gifter i vår vardag

De senaste åren har Naturskyddsföreningen initierat flera studier av miljögifternas förekomst och spridning i samhället. Föreningen har bland annat funnit att det i kinesiska elektronikprodukter som säljs i Sverige finns otillåtet höga halter av tungmetallerna kadmium och bly och att det i många allvädersplagg, liksom i impregneringsmedel avsedda för kläder, upptäckts fluorerade miljögifter. Flera solkrämer har visat sig innehålla zinkoxid, som är förbjudet att använda som UV-filter i Sverige. Andra undersökningar har påvisat förekomst av miljögifter i schampo för barn, i skor och kläder.

EU:s regelverk Reach

Det nationella arbetet med kemikaliefrågor har stått och stampat i avvaktan på EU:s regelverk, Reach, som infördes 2007. Genom beslutsprocessen blev Reach alltför anpassad till kemikalieindustrins krav. De gröna höll emot för kemikalieindustrins påtryckningar i EU-parlamentet, men det gjorde inte majoriteten av övriga partier. Detta har gjort regelverket långsamt, svagt och krångligt för såväl företag som konsumenter. På nationell nivå måste möjligheterna till skärpt kemikaliehantering som finns i regelverket prioriteras.

Sveriges kemikalieinspektion behöver mer pengar för att bli aktivare

Sverige behöver en mer aktiv tillsyn för att få genomslag för hårdare krav på miljö- och hälsoskydd i praktiken. Därför behövs större satsningar, både från staten och från kommunerna. Miljöstyrningsrådet har tagit fram guider för större miljöhänsyn i upphandling. Dessa bör staten och kommunerna använda i högre utsträckning.

Länkar:

SVENSK MILJÖBAS - Vill ni miljödiplomera er verksamhet?

<http://svenskmiljobas.se/miljodiplomering.html>

Konsumentverket - Lagen om leksakers säkerhet

<http://www.konsumentverket.se/Lagar--regler/Lagar/Leksakslagen/>

Naturskyddsföreningen - Maktspel om märkning - Produktsäkerhetslagen

<http://www.naturskyddsforeningen.se/sveriges-natur/2005-1/maktspel-om-markning>